

Cocaïne op school

Het actualiteitenprogramma Netwerk (uitzending 10/1/2008) concludeert op basis van eigen onderzoek: op zes van de twaalf Rotterdamse middelbare scholen is door één of meer leerlingen recentelijk binnen schooltijd cocaïne gebruikt.¹ Op zich is dat geen opzienbarend nieuws. Volgens de Nationale Drug Monitor (p.22) gebruikt bijna 1% van de Nederlandse jongeren tussen twaalf en achttien jaar wel eens cocaïne.² Het is dan niet erg opzienbarend dat zes of meer leerlingen dat recentelijk binnen schooltijd hebben gedaan. Toch vindt de Rotterdamse onderwijswethouder dat 'schokkend' nieuws. Hij wil dat scholen beter controleren of ze 100% cocaïne- en heroïnevrij zijn. Er is een detectiespray in de handel waarmee men bijvoorbeeld toiletkranen en deurknoppen op cocaïnesporen kan controleren. Maar daarmee weet men nog niet van wie de gevonden sporen afkomstig zijn. In hoeverre moeten scholen zich bezighouden met opsporing van leerlingen die binnen schooltijd harddrugs bezitten en gebruiken?

Er zijn goede redenen waarom een Veilige School bezit en gebruik van harddrugs binnen schooltijd krachtig moet tegengaan: a) Gebruikers van harddrugs lopen het risico in crimineel gedrag (waaronder drugshandel) of prostitutie te vervallen om de aanschaf te financieren of hun schulden af te lossen. b) Bovendien behoort het tot de zorgplicht van de school de kans te verkleinen dat de medeleerlingen op school met harddrugs kennis maken en zich tot gebruik laten verleiden. c) Verder dient de school zich in te spannen om te voorkomen dat gebruikers van alcohol of andere harddrugs verslaafd raken aan deze genotmiddelen. Het is dus gewenst dat leerlingen door de school gestraft worden als ze binnen schooltijd op het bezit of gebruik van harddrugs betrapt worden en dat hun ouders daarover worden ingelicht.³ Maar moet de school een dergelijk vergrijp tegen de schoolregels ook actief trachten op te sporen?

Volgens mij is de allereerste taak van de school in te grijpen als een leerling, overmand door slaap of door drugs, onvoldoende van de aangeboden onderwijsvoorzieningen gebruik maakt. Op het eerste gezicht is het passend als docenten verlangen dat de betrokken (leerplichtige) leerling de aldus verzuimde lestijd op een later moment inhaalt. Maar daarmee verschuiven we ons probleem. Hoe kan de docent aantonen dat iemand dronken of stoned in de klas zit? Willen we dat de school de bevoegdheid krijgt 'verdachte' leerlingen aan een blaas- of drugstest te onderwerpen, ook al worden ze niet van een strafrechtelijk strafbaar feit verdacht? Zonee, is het acceptabel dat ook leerlingen die met slaapproblemen kampen of die op doktersvoorschrift onder de medicijnen zitten, voor straf terug moeten komen?

Een alternatief is dat men niet het gebruik maar het *bezit* tracht aan te pakken. Bijvoorbeeld door periodieke kluisjescontrole, tassencontrole of fouillering. Maar dat grijpt eveneens diep in de privacy van de leerling in. Mogen we dat wel?⁴ En willen we dat wel?⁵

En dan was er nog dat plan om het bezit van alcohol voor jongeren onder de 16 jaar strafbaar te stellen.⁶ Mocht de rijksoverheid ook drugsbezit voor jongeren onder de 16 jaar strafbaar stellen, dan heeft de school extra instrumenten in handen om cocaïne- en heroïnevrij te geraken. Maar de vraag is: in hoeverre past het bij de missie van de school om van dergelijke strafrechtelijke instrumenten gebruik te maken?

Wes Holleman

weblog onderwijs 15-1-2008

www.onderwijsethiek.nl

¹ http://www.netwerk.tv/nieuws/90/Cocainesporen_op_helpt_Rotterdamse_scholen.html;

http://www.netwerk.tv/archief/6205634/2056/Drugsgebruik_op_scholen.html

² <http://www.trimbos.nl/Downloads/Producten/AF0718%20-%20NDM%20Jaarbericht%202006.pdf>

³ Ik zit nog wel even met dat woordje 'dus'. Is het denkbaar dat gebruik door een *verslaafde* leerling ongestraft blijft? Kan hij in dat verband beroep op overmacht doen?

⁴ http://www.schoolslag.nl/pool/5/documents/Genotmiddelen-protocol-voortgezet-onderwijs_1-001.pdf

⁵ <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=107>

⁶ <http://www.ad.nl/binnenland/article1432058.ece>; over het bezit van drugs wordt niet gerept.